

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Број: 5/0-02-90/2017-131
Датум: 23.10.2017. године
Београд

Савет Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 22. став 2, члана 57. став 1. и члана 68. став 1. тачка 1) Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13), члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“, бр. 30/2010), а у вези са чланом 213. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 18/2016) и чл. 3. и 4. Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, бр. 50/2010), одлучујући у поступку који се води по службеној дужности против друштва ИНТЕР ТУРС ПЛУС ПРЕВОЗНИЧКО ПРОИЗВОДНО И УСЛУЖНО ДОО АРАНЂЕЛОВАЦ, матични број 20797142, са регистрованим седиштем на адреси: Вожда Карађорђа 169, Аранђеловац, које заступа директор, Љиљана Грујић, ради утврђивања постојања радње злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 16. Закона о заштити конкуренције, на 125. седници одржаној 23.10.2017. године, доноси

РЕШЕЊЕ

- I УТВРЂУЈЕ СЕ** да учесник на тржишту, друштво ИНТЕР ТУРС ПЛУС ПРЕВОЗНИЧКО ПРОИЗВОДНО И УСЛУЖНО ДОО АРАНЂЕЛОВАЦ, матични број 20797142, са регистрованим седиштем на адреси: Вожда Карађорђа 169, Аранђеловац, има доминантан положај на релевантном тржишту пружања станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи.
- II УТВРЂУЈЕ СЕ** да је учесник на тржишту, друштво ИНТЕР ТУРС ПЛУС ПРЕВОЗНИЧКО ПРОИЗВОДНО И УСЛУЖНО ДОО АРАНЂЕЛОВАЦ, матични број 20797142, са регистрованим седиштем на адреси: Вожда Карађорђа 169, Аранђеловац, **злоупотребрио доминантан положај**, на релевантном тржишту пружања станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи, тако што је Одлуком од 31.03.2016. године о доношењу ценовника вршења станичних услуга који се примењује од 01.04.2016. године, непосредно наметнуо и наплаћивао неправично високу цену предметне услуге.
- III ОДРЕЂУЈЕ СЕ МЕРА ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ** учеснику на тржишту из става I диспозитива овог решења у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини 1,32% од укупног годишњег прихода оствареног у 2015. години, што износи 232.029,60 (словима: двестотинетридесетдвехиљадедвестдевет 60/100) динара.
- IV НАЛАЖЕ СЕ** учеснику на тржишту из става I диспозитива овог решења да изврши уплату новчаног износа на име мере заштите конкуренције из става III диспозитива овог решења на рачун Буџета Републике Србије број 840 743224 843 94 модел 97 - са

позивом на број: двоцифрени контролни број по моделу 97 – троцифрени број општине, града односно територије – број овог решења.

- V ОДРЕЂУЈЕ СЕ РОК** учеснику на тржишту из става I диспозитива овог решења **од 4 (четири) месеца** од дана пријема решења за извршење налога из става IV диспозитива овог решења, под претњом принудног извршења које спроводи пореска управа у складу са прописима којима се уређује наплата пореза.
- VI НАЛАЖЕ СЕ** учеснику на тржишту из става I диспозитива овог решења, да у року од 5 (пет) дана од дана извршења налога из става IV диспозитива овог решења, Комисији за заштиту конкуренције достави доказ о извршеној уплати.
- VII ОДРЕЂУЈУ СЕ МЕРЕ ОТКЛАЊАЊА ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ, РОКОВИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ МЕРА И НАЛАЖЕ СЕ** учеснику на тржишту из става I диспозитива овог решења, да у року од 15 радних дана од дана пријема овог решења донесе нову Одлуку о ценовнику вршења станичних услуга и Ценовник станичних услуга, те копије истих достави Комисији у року од 5 радних дана од дана њиховог доношења.
- VIII ЗАБРАЊУЈЕ СЕ** учеснику на тржишту из става I диспозитива овог решења свако будуће поступање којим би се могла спречити, ограничити или нарушити конкуренција злоупотребом доминантног положаја на начин описан у ставу II диспозитива овог решења.
- IX** Ово решење објавити у „Службеном гласнику РС” и на интернет страни Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) је на основу одредбе члана 35. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13 - у даљем тексту: Закон), закључком председника Комисије бр. 5/0-02-630/2016-1 од 29.08.2016. године, покренула поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против друштва ИНТЕР ТУРС ПЛУС ПРЕВОЗНИЧКО ПРОИЗВОДНО И УСЛУЖНО ДОО АРАНЂЕЛОВАЦ, матични број 20797142, са регистрованим седиштем на адреси: Вожда Карађорђа 169, Аранђеловац, које заступа директор, Љиљана Грујић (у даљем тексту: Интер Турс Плус или странка у поступку), ради утврђивања постојања радње злоупотребе доминантног положаја, у смислу члана 16. Закона.

У предметном поступку, Комисија је испитивала постојање повреде конкуренције, а нарочито да ли је цена за станичну услугу пријема и отпреме аутобуса, односно перонизације¹ у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи, чији је управљач Интер Турс Плус, одређена у износу који је неправично висок, што може водити експлоатацији корисника ове услуге у виду повећања трошкова пословања превозницима који су конкуренти странци у поступку, на тржишту превоза путника у међумесном саобраћају на линијама које користе аутобуску станицу у Тополи, те представља радњу злоупотребе доминантног положаја из члана 16. Закона.

---

¹ Законска дефиниција предметне услуге је пријем и отпрема аутобуса, међутим пошто се у пословању користи и термин „перонизација“ под којим називом су код одређених аутобуских станица и дате цене за предметну услугу, Комисија ће у даљем тексту користити оба термина као синониме

I СТРАНКА У ПОСТУПКУ

Правна форма друштва Интер Турс Плус, према подацима доступним на интернет страници Агенције за привредне регистре, је: друштво са ограниченом одговорношћу, датум оснивања: 18.01.2012. године, статус: активно привредно друштво, датум регистрације: 18.01.2012. године, шифра делатности: 4931, назив делатности: градски и приградски копанени превоз путника. Једини члан овог друштва, уједно и законски заступник, је Љиљана Грујић, директор друштва Интер Турс Плус са овлашћењем за самостално заступање.

Решењем Сектора за друмски транспорт, путеве и безбедност саобраћаја Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре број 344-08-24174/2016-03 од 31.03.2016. године, утврђено је да аутобуска станица у Тополи, којом управља Интер Турс Плус на основу Уговора о закупу који је закључен у Крагујевцу дана 18.03.2016. године са А.Д. Аутосаобраћај Крагујевац у стечају, из Крагујевца, Кнеза Михаила број 70, испуњава саобраћајно-техничке и друге услове за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица. Како је у одлуци о ценовнику вршења станичних услуга Интер Турс Плуса од 31.03.2016. године наведено, на основу претходно поменутог решења аутобуска станица у Тополи са управљачем Интер Турс Плус, отпочела је са радом 01.04.2016. године.

Интер Турс Плус, поред управљања аутобуском станицом у Тополи, обавља и аутобуски превоз путника, и то, како је у поднеску достављеном Комисији број 5/0-03-330/2016-5 од 13.06.2016. године наведено, општински превоз на територији Општине Топола и међумесни превоз на релацији Топола-Аранђеловац и Топола-Рача.

II ПОСТУПАК ИСПИТИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА (ПРЕДИСПИТНИ ПОСТУПАК)

Комисија је у априлу 2016. године примила три иницијативе за покретање поступка испитивања повреде конкуренције, све поднете против друштва Интер Турс Плус. У свим иницијативама су изнети готово идентични наводи, и то да је друштво Интер Турс Плус управљач једином аутобуском станицом у Тополи, те да је након преузимања управљања аутобуском станицом у Тополи ово друштво повећало цену станичне услуге – пријем и отпрема аутобуса на износ од 800,00 динара. Овакво повећање цене, према мишљењу подносилаца иницијатива, а имајући у виду цене предметне услуге на осталим аутобуским станицама, представља радњу злоупотребе доминантног положаја.

У циљу оцене испуњености услова за евентуално покретање поступка, Комисија се Захтевима за давање информација, доставу података и докумената од 22.07.2016. обратила друштвима која управљају аутобуским станицама у Крагујевцу, Аранђеловцу, Смедеревској Паланци, Љубовији, Варварину, Коцељеви, Бајиној Башти и Великој Плани.

Наиме, Скупштина Привредне коморе Србије (у даљем тексту: ПКС) је на основу члана 25. став 2. Закона о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 46/95, 66/2001, 61/2005, 91/2005 и 62/2006) и члана 21. Статута ПКС, на седници од 21. децембра 2007. године, донела акт „Општи услови пословања аутобуских станица“. Наведени акт предвиђа утврђивање категорија аутобуских станица на територији Републике Србије, односно на основу њега се аутобуске станице сврставају у четири категорије у зависности од дефинисаних критеријума и броја бодова. ПКС је на својој интернет презентацији објавила документ под називом „Преглед аутобуских станица у Републици Србији“, чија копија је Комисији достављена у прилогу поднеска ПКС који је у Комисији заведен под бројем 5/0-02-630/2016-7 од 20.09.2016. године. У достављеном прегледу наведене су аутобуске станице распоређене по категоријама, уз навођење назива насељеног места где се налази аутобуска

станица, назив управљача и број бодова за сваку станицу. На основу наведеног прегледа, аутобуска станица у Тополи има 428 бодова и припада аутобуским станицама III категорије.

Комисија је захтевима за давање информација, доставу података и докумената тражила податке од аутобуских станица у Љубовији, Варварину, Коцељеви и Бајиној Башги из разлога што наведене станице имају приближан број бодова, односно припадају истој категорији као и аутобуска станица у Тополи, а од аутобуских станица у Крагујевцу, Аранђеловцу, Смедеревској Паланци и Великој Плани су затражени подаци из разлога што се наведене станице географски налазе у близини аутобуске станице у Тополи.

Сва друштва којима је достављен захтев су поступила по налогу Комисије и доставила тражене информације, податке и документа.

Поступајући по захтеву Комисије, претходно поменути управљачи аутобуским станицама, доставили су ценовнике за аутобуске станице којима управљају. С обзиром на то да су ова друштва уједно и превозници, доставила су и ценовнике станичних услуга на аутобуским станицама које користе.

Комисија се захтевом за давање информација, доставу података и докумената обратила и друштву Интер Турс Плус. На основу решења Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре број 344-08-24174/2016-03 од 31.03.2016. године, које је странка у поступку доставила Комисији у прилогу поднеска који је у Комисији заведен под бројем 5/0-03-330/2016-3 од 12.05.2016. године, је утврђено да друштво Интер Турс Плус управља Аутобуском станицом у Тополи, која је на адреси Милана Благојевића бр. 1, на основу Уговора о закупу закљученог у Крагујевцу дана 18.03.2016. године са А.Д. Аутосаобраћај Крагујевац у стечају, ул. Кнеза Михаила број 7, Крагујевац. У прилогу наведеног поднеска је достављена и одлука законског заступника друштва Интер Турс Плус о ценовнику вршења станичних услуга који је ступио на снагу 01.04.2016. године, када је аутобуска станица у Тополи и отпочела са радом. Наведеном одлуком је утврђена цена за станичну услугу „пријем и отпрема аутобуса“ у износу од 800,00 РСД. Допуном поднеска заведеном у Комисији под бројем 5/0-03-330/2016-5 од 12.07.2016. године друштво Интер Турс Плус је прецизирало да се наведена цена односи на пријем и отпрему аутобуса на међумесним и међународним линијама. Образлажући начин формирања цене предметне услуге, Интер Турс Плус је у наведеном допису изнео да је Одлука о ценама услуга на аутобуској станици у Тополи донета узимајући у обзир ценовник за станичне услуге на аутобуској станици у Крагујевцу, као станице која је отпочела са радом неколико месеци пре отпочињања са радом аутобуске станице у Тополи.

На основу свих прикупљених података, информација и докумената, Комисија је утврдила да су наводи изнети у иницијативама основани, те је, узимајући у обзир да у поступку испитивања основаности саме иницијативе нису прикупљени подаци, информације или документа која би упућивала на другачији закључак, основано претпоставила постојање повреде конкуренције која за циљ или последицу има или може имати значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције, те је покренула поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности из разлога што наплата цене за услуге перонизације у износу који је неправично висок, а што води експлоатацији корисника ове услуге, представља радњу повреде конкуренције из члана 16. Закона.

III ИСПИТНИ ПОСТУПАК

У циљу утврђивања чињеничног стања, Комисија је прикупила податке, информације и изјашњења од:

1. Удружења за саобраћај и телекомуникације ПКС;
2. Странке у поступку;
3. Превозника који саобраћају кроз аутобуску станицу у Тополи, и то од следећих друштва: Ауто Кодекс д.о.о, Београд, СП Ласта Београд, Београд, Аутопревоз-Јањушевић А.Д, Прибој, Ниш-експрес А.Д. Ниш, Ниш, Maxibus-Turist doo Kraljevo, Краљево и Sam Sam Travel 2016 d.o.o, Горњи Милановац;
4. Свих друштва која управљају аутобуским станицама које су сврстане у III категорију, и друштва која управљају одређеним бројем аутобуских станица I, II и IV категорије, а наведених у документу „Преглед аутобуских станица у Републици Србији“. Наиме, Комисија је својом анализом обухватила све станице које су сврстане у III категорију (осим аутобуске станице у Лепосавићу из разлога касније наведених).

Комисија је 02.03.2017. године извршила увиђај у пословним просторијама друштва Интер Турс Плус, на адреси Кнеза Михаила бб, Аранђеловац. Том приликом је узета изјава од законског заступника и издвојена је и копирана одређена пословна документација, што је констатовано у Записнику о спровођењу увиђаја број 5/0-02-90/2017-6 од 02.03.2017. године.

Узимајући у обзир да је друштво СП Ласта Београд, Београд, у одговору на захтев Комисије за давање информација доставило изјашњење да је ово друштво извршило корекцију ценовника на одређеним линијама које саобраћају кроз Тополу, након преузимања управљања наведеном станицом од стране Интер Турс Плус, Комисија је Захтевом за давање информација тражила доставу додатних разјашњења и података везаних за наведено. СП Ласта Београд је поступило по наведеном захтеву достављајући одговор који је у Комисији заведен под бројем 5/0-02-90/2017-28 од 26.04.2017. године.

Такође је и друштву Ауто Кодекс д.о.о, Београд тражена достава додатних изјашњења и података везаних за наводе да је ово друштво морало да укине одређене поласке на линијама које саобраћају кроз аутобуску станицу у Тополи изнете у одговору на захтев Комисије. Друштво Ауто Кодекс д.о.о, Београд је поступило по наведеном захтеву достављајући одговор који је у Комисији заведен под бројем 5/0-02-90/2017-31 од 27.04.2017. године.

Прикупљени су подаци и од друштва Аутосаобраћај ад Крагујевац - у стечају, као друштва од кога је друштво Интер Турс Плус закупило аутобуску станицу у Тополи.

Комисија је у складу са чланом 38. став 2. Закона, странци у поступку доставила на изјашњење „Обавештење о битним чињеницама, доказима и осталим елементима утврђеним у предметном поступку, а на којима ће Комисија засновати решење“ (у даљем тексту: Обавештење о битним чињеницама) бр. 5/0-02-90/2017-129 од 17.08.2017. године и позвала странку на изјашњење у року који је одређен Обавештењем о битним чињеницама. Друштво Интер Турс Плус се у остављеном року изјаснило на достављено Обавештење о битним чињеницама, достављајући поднесак под називом „Изјашњење на Обавештење Комисије број 5/0-02-90/2017-129“, са прилозима, који је у Комисији заведен под бројем 5/0-02-90/2017-130 од 07.09.2017. године (у даљем тексту: Изјашњење на Обавештење).

IV РЕЛЕВАНТНО ТРЖИШТЕ

Релевантно тржиште, у смислу члана 6. Закона, јесте тржиште које обухвата релевантно тржиште производа на релевантном географском тржишту. **Релевантно тржиште производа** представља скуп робе, односно услуга, које потрошачи и други корисници сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. **Релевантно географско тржиште** представља територију на којој учесници на тржишту учествују у

понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Комисија утврђује релевантно тржиште, примењујући критеријуме за одређивање релевантног тржишта, дефинисане Уредбом о критеријумима за утврђивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, број 89/2009 – у даљем тексту означена као Уредба). Према члану 2. став 2. поменуте Уредбе, уколико роба/услуга нема замену, релевантно тржиште производа чини та роба, односно услуга.

На основу аката који регулишу област друмског саобраћаја, а који су важили у време преузимања управљања аутобуском станицом у Тополи и доношења предметног ценовника од стране Интер Турс Плус, као и покретања предметног поступка, и то:

- Закона о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник РС“ бр. 46/95, 66/2001, 61/2005, 91/2005, 62/2006, 31/2011 и 68/2015 - др. закони);
- Правилника о садржини обрасца реда вожње и садржини и начину вођења регистра и овере реда вожње у међумесном и међурејубличком превозу („Службени гласник РС", бр. 20/96 и 20/2004);
- Општих услова пословања аутобуских станица („Службени гласник РС", бр. 26/2008 и 68/2012 - одлука УС);

утврђено је следеће:

- аутобуска станица је објект у коме се врши прихват и отпремање аутобуса, пртљага и ствари, укрцавање и искрцавање путника, издавање возних карата и других превозних исправа, давање обавештења о превозу и пружање других услуга у вези са превозом;
- отпрема аутобуса је коришћење одређеног перона за пријем путника у аутобус, давање информација о поласку аутобуса и његовом постављању на одређени перон од стране овлашћеног особља привредног друштва које управља аутобуском станицом путем разгласних уређаја, постављање извода из реда вожње полазака у пословној згради аутобуске станице и давање информација о поласцима аутобуса, ценама превоза и другим тарифским одредбама;
- пријем аутобуса је коришћење одређеног перона за искрцавање путника из аутобуса, давање информација о доласку аутобуса на одређени перон од стране овлашћеног особља привредног друштва које управља аутобуском станицом путем разгласних уређаја и постављање извода из реда вожње долазака у пословној згради аутобуске станице;
- међумесни превоз је линијски превоз путника између насељених места две или више општина;
- ред вожње је акт којим се утврђује план обављања превоза на линији;
- превозник се мора придржавати регистрованог и овереног реда вожње;
- образац реда вожње у међумесном и међурејубличком превозу, између осталог, садржи редослед - назив аутобуских станица са знаком АС, односно аутобуских стајалишта од почетне до крајње аутобуске станице, односно аутобуског стајалишта;
- ред вожње, односно полазак из реда вожње брисаће се из регистра ако превозник, између осталог, престане обављати превоз по регистрованом реду вожње дуже од пет дана узастопно или повремено обуставља превоз по регистрованом реду вожње у укупном трајању дужем од десет дана у току важења реда вожње;
- предвиђене су новчане казне уколико се привредно друштво или друго правно лице не придржава регистрованог и овереног реда вожње;

- привредно друштво које управља аутобуском станицом мора вршити услуге превозницима и путницима под једнаким условима и у складу са општим условима пословања аутобуских станица које утврђује ПКС;
- ПКС прописује категоризацију аутобуских станица;
- привредно друштво које управља аутобуском станицом дужно је да станичне услуге пружа и наплаћује у складу са категоријом аутобуске станице;
- линијски превоз путника јесте јавни превоз који се обавља на одређеној линији по реду вожње и може бити градски, приградски и међумесни превоз;
- линија јесте одређени превозни пут од почетне до крајње станице, односно стајалишта са једним или више полазака, односно повратака;
- станичне услуге могу бити обавезне и остале;
- привредно друштво које управља аутобуском станицом, између осталог, обавезно обезбеђује превозницима услугу пријема и отпреме аутобуса.

Скупштина општине Топола је донела Одлуку о аутобуским стајалиштима на територији општине Топола, у којој је наведено 15 стајалишта за линијски међумесни превоз путника на територији општине Топола. На аутобуским стајалиштима се не пружају станичне услуге.

На основу члана 2. Уредбе, заменљивост скупа робе/услуга врши се на основу критеријума процене могућности опредељења купаца за куповину друге робе или услуга које су замена за предметну робу или услугу (у даљем тексту: супституција тражње), а изузетно се врши на основу критеријума процене могућности других учесника на тржишту да у кратком року и без већих трошкова понуде предметну робу или услугу (у даљем тексту: супституција понуде).

Такође је чланом 5. Уредбе дефинисано да се релевантно географско тржиште одређује на основу критеријума процене могућности опредељења купаца за куповином робе или услуга у другим релевантним географским областима (супституција тражње), односно процене могућности учесника на тржишту из других географских подручја да понуде робу или услуге (супституција понуде).

У конкретном случају је утврђено да су превозници који врше превоз путника на одређеној линији, у складу са Законом о превозу у друмском саобраћају, обавезни да користе аутобуске станице и аутобуска стајалишта која су наведена у реду вожње за одређену линију, и то по редоследу и у времену које је у њему наведено. Аутобуска станица која је наведена у регистрованом реду вожње не може се у току трајања наведеног реда вожње заменити другом аутобуском станицом или стајалиштем у том или оближњем месту. Дакле, превозници који у регистрованом реду вожње имају унету аутобуску станицу у Тополи обавезни су да исту и користе.

Приликом дефинисања релевантног тржишта Комисија је имала у виду навод странке у поступку, изнет у поднеску који је у Комисији заведен под бројем 5/0-03-330/2016-5 од 13.04.2016. године, да се на аутобуској станици у Тополи услуга пријема и отпреме наплаћује у истом износу за све врсте линија, у висини услуге за пријем и отпрему аутобуса у међумесном саобраћају, као и изјаву да је услуга перонизације једина услуга која се пружа на аутобуској станици у Тополи, а што је констатовано у Записнику о спровођењу увиђаја број 5/0-02-90/2017-6 од 02.03.2017. године.

С обзиром на изнете специфичности обављања делатности пружања станичних услуга, односно с обзиром на то да за превознике који у регистрованим редовима вожње имају унету

аутобуску станицу у Тополи не постоји могућност замене наведене станице аутобуском станицом у другом месту, испуњени су услови из члана 2. став 2. Уредбе о критеријумима за утврђивање релевантног тржишта, из разлога што за предметну услугу не постоји замена.

На основу претходно наведеног, **Комисија је као релевантно тржиште у предметном поступку одредила тржиште пружања станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи.**

V ДОМИНАНТАН ПОЛОЖАЈ

Након што је дефинисала релевантно тржиште, Комисија је приступила утврђивању положаја странке у поступку на тако утврђеном релевантном тржишту.

Према члану 15. став 1. Закона, доминантан положај има учесник на тржишту који, због своје тржишне снаге, може да послује на релевантном тржишту у значајној мери независно у односу на стварне или потенцијалне конкуренте, купце, добављаче или потрошаче. Ради утврђивања тржишне снаге коју Интер Турс Плус има на релевантном тржишту, Комисија је пошла од чињенице да је на интернет страници ПКС објављен Преглед аутобуских станица у Републици Србији, на основу кога је утврђено да је аутобуска станица у Тополи једина аутобуска станица у том граду. Како је већ претходно наведено на аутобуским стајалиштима се не пружају станичне услуге, тако да предметну услугу пријема и отпреме аутобуса може да пружа само аутобуска станица. Интер Турс Плус је друштво које управља аутобуском станицом у Тополи, односно једино друштво које пружа услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају у Тополи.

Из наведеног разлога, **Комисија је утврдила да је удео друштва Интер Турс Плус на релевантном тржишту пружања станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи 100%**, те је одлучено као у ставу I диспозитива овог решења.

VI ЗЛОУПОТРЕБА ДОМИНАНТНОГ ПОЛОЖАЈА И ЕФЕКТИ

На основу утврђеног чињеничног стања и изведених доказа у поступку испитивања постојања повреде конкуренције, Комисија је утврдила да је друштво ИНТЕР ТУРС ПЛУС одредило и наплаћивало цене за станичну услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи у износу који је неправично висок, што води експлоатацији корисника услуге. Наведеним радњама странка у поступку је злоупотребила доминантан положај непосредним наметањем неправично високе продајне цене у смислу члана 16. став 2. тачка 1) Закона.

До наведеног закључка Комисија је дошла након извршене анализе висине трошкова странке у поступку који се могу алоцирати на предметну услугу, као и поређења цене коју за предметну услугу наплаћује странка у поступку са ценама ове услуге које се наплаћују на другим аутобуским станицама. Наведене анализе Комисија је спровела из разлога што су оне у праву конкуренције утврђене као релевантне за оцену да ли су одређене цене неправично високе².

---

² Пресуда Суда правде од 14.02.1978. – у случају United Brands Company и United Brands Continental BV против Комисије Европске заједнице (Case 27/76, ECR 207), параграф 251 и 252. Методологија утврђена од стране суда је примењивана и у каснијим случајевима тела за заштиту конкуренције, односно Европске комисије, у којима је вршена оцена да ли је предметна цена неправично висока, као што је на пример случај: COMP/A.36.568/D3 – Scandlines Sverige AB против Port of Helsingborg.

1. Анализа висине трошкова странке у поступку који се могу алоцирати на станичну услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи

Поднесцима који су заведени у Комисији под бројем 5/0-02-630/2016-9 од 17.10.2016. године и 5/0-02-630/2016-10 од 18.10.2016. године, странка у поступку је доставила податак да укупни просечни месечни трошкови који се могу алоцирати на станичну услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи износе 940.000,00 РСД, а да планирана нето добит износи 100.000,00 РСД. Странка у поступку је доставила и број регистрованих пролазака (под проласцима странка у поступку подразумева број перонизација, односно пријема и отпреме) на аутобуској станици у Тополи на месечном нивоу, и то приказано појединачно, по превозницима, укључујући и проласке Интер Турс Плуса као превозника, као и њихов укупан број. Према достављеним подацима, укупан број регистрованих пролазака других превозника на месечном нивоу износи 1560. Странка у поступку је нагласила да током школског распуста овај број износи 1447. Достављен је и податак да број пролазака превозника Интер Турс Плус износи 456, односно 208 током школског распуста.

На основу калкулације цене предметне услуге коју је доставила странка у поступку утврђено је да је Интер Турс Плус, на основу података о укупним трошковима, планираној добити и броју пролазака само других превозника (1560), одредио цену предметне услуге у висини од 800,00 РСД (са укљученим ПДВ-ом) и то 400,00 РСД за пријем и 400,00 РСД за отпрему аутобуса у међумесном превозу.

Како су подаци о структури/калкулацији цене предметне услуге Комисији достављени пре рока за доставу финансијских извештаја Агенцији за привредне регистре за 2016. годину, те како финансијски извештаји који би послужили као основ за проверу достављених података нису били јавно доступни, Комисија је 02.03.2017. године спровела најављени увиђај у просторијама странке у поступку.

У току увиђаја је извршен увид у пословне књиге и другу доступну документацију (фактуре) и узета изјава од законског заступника у вези са начином формирања цене станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи. Како је већ наведено, копије наведене документације и изјава су саставни део Записника о спровођењу увиђаја број 5/0-02-90/2017-6 од 02.03.2017. године.

Странка у поступку је у поднеску број 5/0-02-90/2017-121 од 07.07.2017. године доставила копију картице рачуна прихода на коме је, како је странка у поступку навела, прокњижен и део прихода од перонизације уз навођење тачног износа који се односи на ове приходе, а који је Комисија узела у обзир приликом утврђивања укупних прихода од перонизације у 2016. години.

У поднеску број 5/0-02-90/2017-7 од 17.03.2017. године, странка у поступку је доставила и копију рачуна за електричну енергију за месец децембар 2016. године, а који је Комисија узела у обзир приликом утврђивања висине укупних трошкова електричне енергије.

На основу наведених података Комисија је утврдила висину оних врста трошкова, који се, према изјашњењу странке у поступку, могу алоцирати на станичну услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи. Преглед трошкова, по врстама, у укупном и просечном износу приказан је у табели 1.

Табела 1 – Преглед трошкова алоцираних на станичну услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају

Редни број	Врста трошка	Обрачунски период	Укупни трошкови	Просечни месечни трошкови
1	трошкови осталих материјала	01.04.-31.12.2016.	409.620,01	45.513,33
2	трошкови електричне енергије	01.04.-31.12.2016.	102.259,80	25.564,95
3	трошкови комуналних услуга	01.04.-31.12.2016.	42.144,48	4.682,72
4	трошкови непроизводних услуга	01.04.-31.12.2016.	19.000,00	2.111,11
5	трошкови књиговодствених услуга	01.01.-31.12.2016.	18.000,00	1.500,00
6	трошкови материјала и енергије укупно (1+2+3+4+5)			79.372,12
7	трошкови бруто зарада	01.04.-31.12.2016.	666.474,41	74.052,71
8	трошкови доприноса на терет послодавца	01.04.-31.12.2016.	119.298,00	13.255,33
9	трошкови зарада-бруто накнаде зарада и остали лични приходи укупно (7+8)		785.772,41	87.308,05
10	трошкови закупа	01.04.-31.12.2016.		461.000,00
11	трошкови производних услуга укупно (10)	01.04.-31.12.2016.		461.000,00
12	трошкови услуга текућег одржавања	01.04.-31.12.2016.	253.491,34	28.165,70
13	општи трошкови режије и управе укупно (12)			28.165,70
	Укупно (6+9+11+13)			655.845,87

Напомена: Странка је навела да нису достављени сви рачуни за електричну енергију. Будући да се наведени износ трошкова од 102.259,80 РСД односи на период од четири месеца, у складу са тим је израчунат износ просечних трошкова на месечном нивоу.

На основу прикупљених података приказаних у табели 1 произилази да укупан износ просечних месечних трошкова, алоцираних на станичну услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи износи 655.845,87 РСД, при чему су трошкови материјала и енергије, трошкови производних услуга и општи трошкови режије и управе у потпуности алоцирани на ову услугу, док је учешће трошкова зарада, имајући у виду да су запослени у овом привредном друштву првенствено ангажовани као возачи који пружају услуге превоза путника, утврђено према обиму услуга које пружа аутобуска станица у Тополи. Будући да је странка у поступку током најављеног увиђаја изјавила да је услуга перонизације једина услуга која се пружа на аутобуској станици, припадајући део трошкова зарада утврђен је на основу учешћа прихода од перонизације у укупним пословним приходима Интер Турс Плуса. Како су приходи од услуге перонизације у износу од 6,1 милиона РСД чинили 30% укупних пословних прихода који су у 2016. години износили 20,6 милиона РСД, на станичну услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају је алоцирано 30% укупних трошкова зарада који су за обрачунски период 01.04.-31.12.2016. износили 2.619.241,38 РСД. Посматрано на месечном нивоу, од укупно 291.026,82 РСД, на услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном превозу алоцирано је 87.308,05 РСД.

Поредећи висину трошкова алоцираних на предметну услугу које је доставила станка у поступку са висином трошкова утврђеном на основу увида у пословну документацију, Комисија је утврдила да је Интер Турс Плус навео трошкове у износу вишем за 43% од трошкова утврђених увидом у пословну документацију. Из наведеног произилази да уколико се у обзир узме висина трошкова коју је утврдила Комисија, уз признавање планиране нето добити, коју је одредила сама странка у поступку, у пуном износу, наведена калкулација не

може оправдати утврђени ниво цене станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи.

Наиме, странка у поступку је Комисији доставила податке према којима у структури цене за услугу перонизације у висини од 800,00 РСД, односно 400,00 РСД за пријем и 400,00 РСД за отпрему аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи, учествују укупни трошкови од 940.000,00 РСД, планирана добит од 100.000,00 РСД и ПДВ, те када се збир наведених ставки од 1.248.000,00 РСД подели са просечним месечним бројем пролазака превозника од 1560 добија се цена услуге перонизације у висини од 800,00 РСД.

Кроз аутобуску станицу у Тополи поред других превозника који остварују 1560 пролазака просечно месечно, саобраћа и превозник Интер Турс Плус са 456 пролазака просечно месечно, те укупан просечан број пролазака месечно износи 2016. Уколико би се калкулација извршила на основу података које је доставила странка у поступку, односно уколико би се износ од 1.248.000 РСД поделио са просечним месечним бројем од 2016 пролазака, а који Комисија сматра релевантним, добила би се цена за предметну услугу перонизације у висини од 619,05 РСД.

Из свега наведеног произлази да с обзиром на то да странка у поступку у калкулацији цене предметне услуге није узела у обзир све проласке кроз аутобуску станицу у Тополи, односно није узела у обзир број пролазака Интер Турс Плуса као превозника, цена је формирана на вишем нивоу од оног на којем би била формирана да су трошкови алоцирани на све носиоце трошкова.

Уколико би се у обзир узели подаци које је Комисија утврдила на основу увида у пословну документацију странке у поступку, односно **уколико би се укупан износ просечних месечних трошкова, алоцираних на станичну услугу пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају** у висини 655.845,87 РСД **увећао за зараду** коју је одредила странка у поступку, у висини од 100.000,00 РСД **и припадајући износ ПДВ-а** добио би се укупан износ од 907.015,04 РСД. Дељењем овог износа са бројем пролазака које је странка у поступку узела у обзир (1560) приликом дефинисања цене предметне услуге произлази да наведени трошкови оправдавају цену од 581,42 РСД. Уколико би се, пак, у **обзир узео укупан број пролазака просечно месечно (2016), наведени трошкови би оправдавали цену предметне услуге у висини од 449,91 РСД.**

Странка у поступку је, не спорећи врсту и висину трошкова утврђених од стране Комисије, у Изјашњењу на Обавештење изнела молбу да Комисија приликом одлучивања у предметном поступку узме у обзир да је друштво Интер Турс Плус 08.05.2015. године закључило Уговор о закупу аутобуске станице у Тополи са друштвом Аутосаобраћај АД Крагујевац. Након закључења наведеног уговора Интер Турс Плус је приступио реновирању и поправци станице, као и подизању перона на одговарајућу висину, у шта је, како се наводи у Изјашњењу на Обавештење, ово друштво уложило огромна финансијска средства. Међутим, како странка у поступку наводи, станица није могла да отпочне са радом, јер није добијена потребна дозвола Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Даље се у Изјашњењу на Обавештење износи да је у међувремену над друштвом Аутосаобраћај отворен стечајни поступак, у оквиру кога је аутобуска станица у Тополи дата у закуп друштву Интер Турс Плус уз високу закупнину. Странка у поступку закључује да је имајући у виду да су чланови Општих услова пословања којима се одређује цена станичних услуга стављени ван снаге, цена предметне услуге формирана узимајући у обзир претходно наведене трошкове које је друштво Интер Турс Плус имало. Странка у поступку у Изјашњењу на Обавештење на крају износи молбу да се приликом одлучивања о овој управној ствари узму у обзир изнете чињенице и финансијска ситуација друштва.

Комисија је узела у обзир наводе странке у поступку изнете у Изјашњењу на Обавештење, као и следеће чињенице:

Интер Турс Плус је у допису који је заведен у Комисији под бројем 5/0-03-330/2016-5 од 12.07.2016. године навео да је Одлука о ценама услуга на аутобуској станици у Тополи донета узимајући у обзир ценовник за станичне услуге на аутобуској станици у Крагујевцу.

Комисија је приликом утврђивања структуре цене коштања услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају признала све трошкове, који се према изјашњењу странке, могу алоцирати на предметну услугу, а који укључују и високе трошкове закупа, у пуном износу, изузев трошкова зарада, који су на предметну услугу алоцирани сразмерно учешћу прихода од перонизације у пословним приходима друштва Интер Турс Плус, имајући у виду да ово друштво пружа и услуге превоза, те да су сви запослени првенствено ангажовани као возачи који пружају услуге превоза путника.

Комисија је имала у виду и улагања, која су према наводима друштва Интер Турс Плус била неопходна ради добијања дозволе за рад, тако што је износ зараде у висини од 100.000,00 РСД, одређен од стране самог друштва, признала у потпуности, полазећи од тога да је овај износ одређен тако да одражава тежњу друштва да у одговарајућем року оствари „разуман повраћај“ уложеног капитала.

На основу свега наведеног Комисија је закључила да је цена услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају у Тополи неправично висока, јер није формирана на „трошковном принципу“, односно ниво на којем је формирана не може бити оправдан висином трошкова који учествују у њеној структури уз признавање планиране добити, коју је дефинисала сама странка у поступку, у пуном износу.

Како је већ наведено, након спровођења анализе трошкова који се могу алоцирати на предметну услугу, Комисија је у циљу утврђивања да ли је цена предметне услуге неправично висока извршила поређење предметне цене са ценама услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају које наплаћују остале аутобуске станице.

2. Поређење цене коју наплаћује Интер Турс Плус за предметну услугу са ценама ове услуге које се наплаћују на другим аутобуским станицама

На основу члана 32. Општих услова пословања аутобуских станица („Службени гласник РС", број 26/08, у даљем тексту: Општи услови) било је предвиђено да препоручену максималну висину цене за пријем, односно отпрему аутобуса за међумесне линије, као и методологију за одређивање исте, утврђује Групаација за превоз путника у друмском саобраћају и аутобуске станице Удружења за саобраћај и телекомуникације ПКС.

ПКС је 26.02.2008. године донела Методологију за утврђивање максималне висине цене за пријем, односно отпрему аутобуса за међумесне линије (у даљем тексту: Методологија), у којој је у члану 3. дефинисано шта чини структуру цене коштања услуга аутобуске станице, као обрачунске јединице, односно шта чини структуру продајне цене услуга аутобуске станице. Чланом 5. је дефинисано да се цена коштања за пријем, односно отпрему аутобуса за међумесне линије утврђује тако што се од укупне цене коштања услуга аутобуске станице, као обрачунске јединице, алоцира део трошкова који се односи на ову врсту услуга, а да се препоручена максимална висина цене за пријем, односно отпрему аутобуса за међумесне линије (по јединици) израчунава тако што се део трошкова који се односи на услуге пријема и отпреме аутобуса подели са пројектованим бројем пријема, односно отпреме аутобуса у планском периоду. Дефинисано је да препоручена максимална висина цене пријема, односно

отпреме аутобуса за међумесне линије, поред директних трошкова садржи и одговарајући износ општих трошкова и планиране нето добити и исказана је без ПДВ-а.

Такође, на основу члана 33. Општих услова било је предвиђено да је јединична базна цена за станичну услугу коју плаћају превозници аутобуским станицама цена за пријем, односно отпрему аутобуса на међумесним линијама и да се израчунава на основу формуле: $CP = K2 \times C$, при чему је CP - јединична базна цена пријема, односно отпреме аутобуса за међумесне линије, без ПДВ-а; $K2$ - коефицијента извршене категоризације аутобуске станице (израчунава се када се остварени број бодова подели са 1008), а C - препоручена максимална висина цене пријема, односно отпреме аутобуса утврђена од стране Групација за превоз путника у друмском саобраћају и аутобуске станице Удружења за саобраћај и телекомуникације ПКС.

Уставни суд је јуна 2012. године својом одлуком која је објављена у „Службеном гласнику РС“, бр. 68/2012 утврдио да одредбе чл. 31. до 41. Општих услова нису у сагласности са Уставом и законом, из разлога што: „Законом о превозу у друмском саобраћају на основу кога је оспорени акт донет, није прописано овлашћење Привредне коморе Србије да уређује начин формирања „препоручених максималних цена“ станичних услуга, те да такво овлашћење Комора нема ни на основу Закона о трговини, Уставни суд је оценио да је одредбама чл. 31. до 41. Општих услова Комора прекорачила законом утврђено овлашћење.“. Објављивањем наведене одлуке Уставног суда, тј. 18.07.2012. године, престале су да важе наведене одредбе.

Имајући у виду наведено, Комисија није могла да као упоредиву цену примени цену коју је ПКС препоручила. Међутим, Комисија је приликом процене да ли је цена пријеме и отпреме аутобуса на аутобуској станици у Тополи превисока, за потребе поступка, узела у обзир начин одређивања цене коштања предметне услуге дефинисане у Методологији, односно прихватила структуру цене коштања и структуру продајне цене услуга аутобуске станице утврђене Методологијом коју је донела Групација за превоз путника у друмском саобраћају и аутобуске станице, Удружења за саобраћај и телекомуникације ПКС.

Наведена Групација је, на основу захтева Привредног друштва А.Д. „Аугосаобраћај“, Крагујевац, донела Одлуку 37 број 84/178 од 11. септембра 2008. године, којом је аутобуска станица Топола сврстана у III категорију са 428 бодова. У поднеску који је заведен у Комисији под бројем 5/0-02-630/2016-7 од 26.09.2016. године, Удружење за саобраћај ПКС је обавестило Комисију да у складу са одредбама члана 25. Општих услова пословања аутобуских станица, привредно друштво које управља аутобуском станицом подноси ПКС, Удружењу за саобраћај и телекомуникације захтев за утврђивање категорије аутобуске станице. У случају када привредно друштво које управља аутобуском станицом не поднесе захтев за утврђивање категорије аутобуске станице, та аутобуска станица се аутоматски сврстава у IV категорију. Даље је наведено да Интер Турс Плус, Аранђеловац, до 22. септембра 2016. године, односно до дана достављања информација Комисији, није поднело захтев за утврђивање категорије аутобуске станице ПКС.

Из наведеног се може закључити да пропуштањем Интер Турс Плуса да поднесе захтев за утврђивање категорије аутобуске станице, аутобуска станица у Тополи од момента преузимања управљања од стране Интер Турс Плуса, припада станици IV категорије.

На основу члана 25. Закона о превозу у друмском саобраћају привредно друштво које управља аутобуском станицом дужно је да станичне услуге пружа и наплаћује у складу са категоријом аутобуске станице. На основу наведене одредбе закључено је да навод Интер Турс Плуса да су цене предметне услуге на аутобуској станици у Тополи, формиране на основу ценовника који се примењивао на аутобуској станици у Крагујевцу, односно станици

II категорије, није прихватљив. Наиме, упоредиве цене станичних услуга са ценама станичних услуга на аутобуској станици у Тополи би биле цене које се наплаћују на аутобуским станицама IV категорије.

Међутим, имајући у виду да је након преузимања управљања Интер Турс Плус извршио одређена улагања на предметној станици, што је и констатовано у Записнику Сектора за инспекцијски надзор Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о измени и допуни записника о контроли аутобуске станице у Тополи број 344-08-45840/2015-03 од 08.07.2015. године, као и чињеницу да би само због пропуштања подношења захтева за утврђивање категорије ова аутобуска станица била сврстана у IV категорију, а узимајући у обзир да је то повољније за странку, Комисија је у поступку аутобуску станицу у Тополи посматрала као станицу III категорије.

У смислу наведеног, Комисија је од друштва која управљају аутобуским станицама III категорије захтевала доставу ценовника станичних услуга који су важили 01. априла 2016. године, као датума када је ценовник станичних услуга на аутобуској станици у Тополи друштва Интер Турс Плус ступио на снагу.

Како је већ наведено, поступајући по захтеву Комисије, претходно поменути управљачи аутобуским станицама, доставили су ценовнике за аутобуске станице којима управљају. С обзиром на то да су ова друштва уједно и превозници, у свом поступању доставили су и ценовнике станичних услуга на аутобуским станицама које користе. Добијени подаци приказани су у следећој табели, у којој су изнети и подаци о месту где се аутобуска станица налази, назив друштва које управља наведеном станицом, оствареном броју бодова и подаци о цени пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на посматраној станици са укљученим ПДВ-ом.

Табела 2: Цена пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуским станицама III категорије са укљученим ПДВ-ом

Р.б.	Назив аутобуске станице	Назив привредног друштва које управља аутобуском станицом	Број бодова	Цена пријема и отпреме са ПДВ
1.	АС Краљево	Аутотранспорт а.д, Краљево	519	300,00
2.	АС Панчево	ЈКП Аутотранспорт Панчево, Панчево	496	540,00
3.	АС Параћин	Еуро-лин, Параћин	496	720,00
4.	АС Нови Пазар	ХК Санџак-транс путнички саобраћај а.д, Нови Пазар	487	700,00
5.	АС Јагодина	Zoran Reisen, Јагодина	479	720,00
6.	АС Врбас	ЈП Врбас, Врбас	478	373,94
7.	АС Врњачка Бања	ЈП Нови Аутопревоз Врњачка Бања, Врњачка Бања	478	576,00
8.	АС Смедерево	СП Ласта а.д, Београд	478	374,00
9.	АС Рашка	Кавим Рашка а.д, Рашка	470	560,00
10.	АС Горњи Милановац	Аутопревоз Горњи Милановац а.д, Г. Милановац	470	500,00
11.	АС Обреновац	СП Ласта а.д, Београд	470	368,00
12.	АС Смед. Паланка	СП Ласта а.д, Београд	470	368,00
13.	АС Бачка Топола	Бечејпревоз д.о.о, Бечеј	465	492,00
14.	АС Бор	Ауто Аца д.о.о, Бор	465	363,76
15.	АС Лозница	АСЛОАБ, Лозница	465	528,00
16.	АС Прокуље	Нишексспрес а.д, Ниш	465	460,00
17.	АС Свилајнац	Arriva Litas d.o.o, Роџаревац	465	520,00
18.	АС Србобран	ЈКП Градитељ, Србобран	465	181,75
19.	АС Срем. Митровица	Сирмиум бус д.о.о, Сремска Митровица	465	363,12

Р.б.	Назив аутобуске станице	Назив привредног друштва које управља аутобуском станицом	Број бодова	Цена пријема и отпреме са ПДВ
20.	АС Младеновац	СП Ласта а.д, Београд	461	502,00
21.	АС Трстеник	Југопревоз Крушевац а.д, Крушевац	461	200,00
22.	АС Туприја	Предузеће за саобраћај Кавим-Јединство д.о.о. Врање	461	552,00
23.	АС Вршац	СТУП Вршац, Вршац	457	360,00
24.	АС Кикинда	ЈП Аутопревоз Кикинда, Кикинда	457	351,44
25.	АС Пожега	Либертас - Ивањица д.о.о, Ивањица	457	350,00
26.	АС Сента	Д.О.О. Севертранс, Сента	457	357,50
27.	АС Лазаревац	СП Ластра д.о.о, Лазаревац	454	356,00
28.	АС Мајданпек	Arriva Litas d.o.o, Požarevac	454	600,00
29.	АС Алексинац	Нишекспрес, а.д, Ниш	453	460,00
30.	АС Инђија	СП Ласта а.д, Београд	453	354,00
31.	АС Кучево	Arriva Litas d.o.o, Požarevac	453	600,00
32.	АС Ивањица	Пегаз а.д, Ивањица	448	350,00
33.	АС Кладово	Топ турист д.о.о, Кладово	448	350,44
34.	АС Крупањ	Банбус д.о.о, Обреновац	448	344,60
35.	АС Неготин	Дензор д.о.о, Неготин	448	211,18
36.	АС Зајечар	Еуро-лин, Параћин	445	504,00
37.	АС Апатин	Слодес д.о.о, Апатин	444	352,88
38.	АС Владимирци	Дуга д.о.о, Петловача	441	339,22
39.	АС Ковин	Југопревоз - Ковин а.д. Ковин	441	344,98
40.	АС Стара Пазова	СП Ласта а.д, Београд	441	344,00
41.	АС Лепосавић	Кавим Рашка ад, Рашка	440	-
42.	АС Лучани	Аутопревоз а.д, Чачак	440	230,00
43.	АС Пирот	Пирбас д.о.о, Пирот	437	500,00
44.	АС Бечеј	Бечејпревоз а.д, Бечеј	436	341,08
45.	АС Блаце	Југопревоз Крушевац а.д, Крушевац	435	167,00
46.	АС Варварин	Југопревоз Крушевац а.д, Крушевац	432	200,00
47.	АС Љубовија	СП Ластра д.о.о, Лазаревац	432	338,00
48.	АС Топола	Интер Турс Плус	428	800,00
49.	АС Бајина Башта	Ракета Аћимовић Бјеличић д.о.о, Бајина Башта	427	328,00
50.	АС Коцељева	Eurotrans tours d.o.o, Koceljeva	416	320,00
51.	АС Тићевац	Југопревоз Крушевац а.д, Крушевац	412	200,00
52.	АС Уб	АСП Стрела - Уб а.д, Уб	400	307,70

У поступку Комисија није могла да дође до ценовника станичних услуга који се примењује на аутобуској станици у Лепосавићу, због нерешених власничких односа.

Дакле, Комисија је упоређивала цене предметне услуге које се наплаћују на 50 аутобуских станица III категорије (без података од аутобуске станице у Лепосавићу из већ наведених разлога) са ценом за пријем и отпрему аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи, односно анализом су обухваћене све аутобуске станице III категорије на територији Републике Србије, осим Косова и Метохије.

На основу приказаних података у табели 2 Комисија је закључила да је просечна цена услуге за пријем односно отпрему аутобуса у међумесном превозу на свим осталим аутобуским станицама које припадају III категорији износила 402,49 РСД, што значи да је утврђена цена ове услуге на аутобуској станици у Тополи (800,00 РСД), у односу на просек, у посматраном периоду била виша за око 98,76%.

Такође, на основу података о висини цене предметне услуге на посматраних 50 аутобуских станица III категорије у датом периоду утврђено је да је:

- На 32 аутобуске станице, односно на 64% посматраних аутобуских станица примењивана цена у износу до 400,00 РСД – дакле минимум два пута нижа од цене предметне услуге на аутобуској станици у Тополи;
- На 15 аутобуских станица, односно на 30% посматраних аутобуских станица примењивана цена у износу 400,00 – 600,00 РСД;
- На 3 аутобуске станице, односно на 6% посматраних аутобуских станица примењивана цена у износу 700,00 – 720,00 РСД;

Из наведеног јасно произлази да је цена услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи виша у односу на цену предметне услуге коју наплаћују остале аутобуске станице III категорије појединачно.

Како је већ наведено, Комисија је дошла до података о ценама предметне услуге и на аутобуским станицама осталих категорија. Прикупљени подаци су представљени следећом табелом.

Табела 3: Цена пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуским станицама I, II и IV категорије са укљученим ПДВ-ом

Р.б.	Назив аутобуске станице	Назив привредног друштва које управља аутобуском станицом	Број бодова	Цена пријема и отпреме са ПДВ
Станице I категорије				
1.	БАС Београд	Београдска аутобуска станица а.д, Београд	991	810,00
2.	АС Авала	СП Ласта а.д, Београд	917	590,00
Станице II категорије				
1.	МАС Нови Сад	ЈГСП Нови Сад, Нови Сад	714	480,00
2.	АС Чачак	Аутопревоз а.д, Чачак	702	370,00
3.	АС Ваљево	СП Ласта а.д, Београд	696	502,00
4.	АС Ниш	Нишексспрес а.д, Ниш	683	660,00
5.	АС Крушевац	Југопревоз Крушевац а.д, Крушевац	672	330,00
6.	АС Крагујевац	Аутопревоз-Јањушевић А.Д, Прибој	659	800,00
7.	АС Ужице	Бечејпревоз д.о.о, Бечеј	659	700,00
8.	АС Пожаревац	Arriva Litas d.o.o, Požarevac	636	720,00
Станице IV категорије				
1.	АС Прокупље	СП Ласта а.д., Београд	316	248,00
2.	АС Велика Плана	Југопревоз Велика Плана а.д, Велика Плана	307	540,00
3.	АС Велико Градиште	Arriva Litas d.o.o, Požarevac	299	500,00
4.	АС Петровац на Млави	Arriva Litas d.o.o, Požarevac	296	500,00
5.	АС Бујановац	"Нишексспрес" а.д., Ниш	294	320,00
6.	АС Жагубица	Arriva Litas d.o.o, Požarevac	293	400,00
7.	АС Куршумлија	Нишексспрес а.д, Ниш	289	320,00
8.	АС Брестовац	Нишексспрес а.д, Ниш	285	320,00
9.	АС Ражањ	Нишексспрес а.д, Ниш	285	320,00
10.	АС Бела Паланка	Нишексспрес а.д, Ниш	281	320,00
11.	АС Лајковац	СП Ласта а.д, Београд	281	220,00

Р.б.	Назив аутобуске станице	Назив привредног друштва које управља аутобуском станицом	Број бодова	Цена пријема и отпреме са ПДВ
12.	АС Сврљиг	Нишекспрес а.д, Ниш	281	320,00
13.	АС Бабушница	Нишекспрес а.д, Ниш	278	320,00
14.	АС Мрчајевци	Аутопревоз а.д, Чачак	278	150,00
Станице IV категорије за које привредна друштва нису поднела захтев за категоризацију				
1.	АС Александровац	Југопревоз Крушевац а.д, Крушевац	270	200,00
2.	АС Барајево	СП Ласта а.д, Београд	270	212,00
3.	АС Брус	Југопревоз Крушевац а.д, Крушевац	270	200,00
4.	АС Доњи Милановац	Arriva Litas d.o.o, Požarevac	270	400,00
5.	АС Мионица	СП Ласта а.д, Београд	270	212,00
6.	АС Сопот	СП Ласта а.д, Београд	270	212,00

Додатно, Комисија је извршила поређење и са ценама предметне услуге одређеног броја аутобуских станица које припадају нижим, односно вишим категоријама. Анализа је вршена на узроку од 66,67% аутобуских станица I категорије, 57,14% аутобуских станица II категорије, 43,75% аутобуских станица IV категорије и 23,08% аутобуских станица IV категорије за које привредна друштва нису поднела захтев за категоризацију, односно 34,48% свих аутобуских станица IV категорије. Утврђено је да је цена предметне услуге на аутобуској станици у Тополи:

- у односу на цену предметне услуге на аутобуској станици **I категорије** са највишим бројем бодова, БАС Београд, нижа за свега 1,25%, док је у односу на цену која се наплаћује на аутобуској станици **I категорије**, АС Авала у Београду, виша за 35,6%. Из наведеног произлази да је цена предметне услуге странке у поступку виша за 14,29% у односу на просечну цену услуге перонизације која се наплаћује на наведеним станицама **I категорије**;
- у односу на просечну цену предметне услуге на посматраним аутобуским станицама **II категорије** виша за 40,29%;
- у односу на просечну цену предметне услуге на посматраним аутобуским станицама **IV категорије** виша за 156,66%.

Из наведеног Комисија је утврдила да је цена услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи виша у односу на цене предметне услуге које се наплаћују на 93,33% анализираних аутобуских станица осталих категорија.

Оцењујући ефекте формирања цене станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи од стране Интер Турс Плуса на нивоу од 800,00 РСД, Комисија се захтевима за давање информација обратила превозницима који саобраћају кроз наведену аутобуску станицу, а чији проласци (доласци и одласци) учествују са 85,77% у броју пролазака других превозника, без пролазака Интер Турс Плуса као превозника, односно са 66,37% у укупном броју пролазака који се одвијају на овој станици, и то од следећих друштава: Ауто Кодекс д.о.о. Београд, Аутопревоз-Јањушевић А.Д. Прибој, Maxibus-turist d.o.o. Краљево, Ниш-експрес А.Д. Ниш, Sam Sam Travel 2016 d.o.o. Горњи Милановац и СП Ласта Београд.

Од наведених превозника је тражено да се изјасне да ли су, након преузимања управљања аутобуском станицом у Тополи од стране друштва Интер Турс Плус, извршили промену цене превоза за путнике на линијама које саобраћају кроз аутобуску станицу у Тополи, те уколико је дошло до промене цене да се изјасне у ком износу или процентуално изражено је цена

превоза промењена, уз напомену да ли је смањена или повећана, и да наведу основне разлоге за то.

3. Ефекти повреде конкуренције

Одговарајући на наведени захтев Комисије СП Ласта је у поднеску заведеном у Комисији под бројем 5/0-02-630/2016-26 од 29.11.2016. године навело да је извршило корекцију ценовника на линији Аранђеловац - Топола - Крагујевац, у делу трасе од Тополе до Крагујевца повећањем цене са 240 на 270 РСД; на релацији Младеновац – Топола повећањем цене са 180 на 230 РСД; и линији Београд - Топола - Крагујевац, повећањем цене превоза само у делу трасе од Београда до Тополе. Као главни разлог повећања цена је наведена „енормна цена перонизације на АС Топола“. У прилогу дописа СП Ласта достављени су ценовници који потврђују наводе друштва Ласта о повећању цена. На захтев Комисије да, између осталог, ово друштво достави копију одлуке на основу које може да се закључи да СП Ласта АД Београд у посматраном периоду није повећало цене превоза путника на релацијама које не саобраћају кроз аутобуску станицу у Тополи, односно да је повећање цене превоза извршено само на линијама које саобраћају кроз Тополу, СП Ласта је поднеском заведеним у Комисији број 5/0-02-90/2017-28 од 26.04.2017. године доставило копије ценовника на другим релацијама из којих произлази да цена превоза на њима није мењана у посматраном периоду. Дана 27.07.2017. године дописом заведеним у Комисији под бројем 5/0-02-90/2017-124 од 27.07.2017. године СП Ласта је обавестило Комисију да је донета одлука број 6982/1-2 од 19.06.2017. године, којом се врши редукција обима саобраћаја укидањем два поласка на међумесној линији Аранђеловац – Крагујевац, а на основу анализе месечног прихода и трошкова, односно, како је изнето у самом поднеску, због нерентабилности, проузроковане између осталог и високим трошковима перонизације на аутобуској станици у Тополи.

У прилогу поднеска број 5/0-02-90/2017-124 од 27.07.2017. године СП Ласта је Комисији доставило и фактуру за услугу пријема и отпреме аутобуса са аутобуске станице у Тополи издату од стране друштва А.Д. Аутосаобраћај Крагујевац, као претходног управљача аутобуском станицом у Тополи за август месец 2014. године из које се може утврдити да је цена предметне услуге са укљученим ПДВ-ом била 206,26 РСД. Над друштвом А.Д. Аутосаобраћај Крагујевац је отворен стечајни поступак и аутобуска станица у Тополи одређено време није радила, до узимања у закуп од стране друштва Интер Турс Плус, из ког разлога Комисија располаже са податком о цени предметне услуге за август месец 2014. године.

Ауто Кодекс д.о.о. Београд је у поднеску број 5/0-02-630/2016-23 од 24.11.2016. године навео да цена превоза путника на линијама које саобраћају кроз аутобуску станицу у Тополи није промењена, али да је ово друштво морало да редукује/укине одређене поласке, из разлога повећања цене станичне услуге пријема и отпреме аутобуса на аутобуској станици у Тополи. Ауто Кодекс д.о.о. Београд је у поднеску број 5/0-02-90/2017-31 од 27.04.2017. године Комисији доставио редове вожње који су важили у априлу 2016. године, као периоду када је аутобуска станица у Тополи отпочела са радом и оне који су важили у октобру 2016. године, односно у новом регистрационом периоду. На основу достављених редова вожње утврђено је да је Ауто Кодекс д.о.о. у регистрационом периоду 01.06.2015.-31.05.2016. године на линијама које саобраћају кроз аутобуску станицу у Тополи имао 19 перонизација (аутобуси Ауто Кодекса д.о.о. су 19 пута дневно на разним линијама улазили и излазили са АС у Тополи), док у регистрационом периоду 01.06.2016.-31.09.2017. године, ово друштво има 6 перонизација на АС у Тополи, а из разлога што у новом регистрационом периоду друштво Ауто Кодекс д.о.о. није регистровао следеће линије:

- Аранђеловац АС - Књаз Милош - Топола АС, на којој је било регистровано 9 полазака свакодневно осим суботом, недељом и државним празником;
- Топола АС – Аранђеловац АС – са једним поласком свакодневно осим суботом, недељом и државним празником;

док на линији:

- Аранђеловац АС – Топола АС – Крагујевац АС – од 5 полазака, 3 није регистровано у новом регистрационом периоду.

Достављајући наведене редове вожње Ауто Кодекс д.о.о. је још једном истакао да је разлог укидања полазака кроз Тополу превисока цена перонизације на овој аутобуској станици.

Поднеском број 5/0-02-90/2017-126 од 01.08.2017. године друштво Аутопревоз-Јањушевић А.Д. Прибој је обавестио Комисију да су у регистрационом периоду 2016/2017 године због великих трошкова и нерентабилности линија избрисана три поласка на релацији Топола – Крагујевац.

Комисија је закључила да је наметање неправично високе цене предметне услуге трајало од 01.04.2016. године, као датума ступања на снагу Ценовника станичних услуга на аутобуској станици у Тополи, те да наведена радња према оцени Комисије није окончана у току поступка пред Комисијом.

Узимајући у обзир да:

- је Интер Турс Плус управљач једине аутобуске станице у Тополи, односно једини пружалац станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи;
- су сви превозници у обавези да користе аутобуску станицу која је наведена у њиховом реду вожње;
- су превозници који користе аутобуску станицу у Тополи, а чији проласци учествују са 76,15% у укупним проласцима свих превозника осим Интер Турс Плуса, поднели Комисији иницијативе за покретање поступка испитивања повреде конкуренције против Интер Турс Плуса, наводећи да је цена предметне услуге превисока;
- је Интер Турс Плус од 01.04.2016. године наплаћивао цену услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају чији је износ одређен укључивањем трошкова који се не могу алоцирати на предметну услугу;
- приликом одређивања цене предметне услуге Интер Турс Плус није узео у обзир укупан број пролазака који се односе како на његове тако и на проласке других превозника који користе аутобуску станицу у Тополи;
- је Интер Турс Плус наплаћивао цену услуге перонизације у износу који је за 98,76% виши од просечне цене предметне услуге на другим аутобуским станицама III категорије;
- је Интер Турс Плус наплаћивао цену услуге перонизације у вишем износу од свих аутобуских станица III категорије;
- је Интер Турс Плус имао вишу цену у односу на 28 од 30 анализираних аутобуских станица осталих категорија, односно од 93,33% анализираних аутобуских станица;
- је Интер Турс Плус имао цену нижу за свега десет динара само у односу на Београдску аутобуску станицу, док је његова цена била једино идентична цени на аутобуској станици у Крагујевцу;

Комисија је утврдила да је Интер Турс Плус, као управљач једином аутобуском станицом у Тополи злоупотребио доминантан положај на релевантном тржишту пружања станичне услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на аутобуској станици у Тополи, тако што је Одлуком од 31.03.2016. године о доношењу ценовника вршења станичних услуга који се примењује од 01.04.2016. године, непосредно наметнуо неправично високу цену предметне услуге, а што представља повреду конкуренције из члана 16. став 2. тачка 1) Закона.

Злоупотреба доминантног положаја Интер Турс Плуса као управљача аутобуском станицом у Тополи, односно наметање неправично високе цене услуге пријема и отпреме аутобуса у међумесном саобраћају на овој аутобуској станици довело је до негативних ефеката на тржишту превоза. Наиме, наведеним понашањем странке у поступку, наметнути су већи трошкови свим превозницима који користе аутобуску станицу у Тополи, што је довело до повећања цене превоза путника на одређеним линијама које саобраћају кроз аутобуску станицу у Тополи, или чак до укидања одређених линија. Самим тим, негативни ефекти су пренети и на крајње кориснике услуге превоза, односно путнике, у виду повећања цене карте за превоз, као и у виду смањења могућности избора полазака и превозника са или на аутобуску станицу у Тополи.

VII МЕРА ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Чланом 38. став 3. Закона прописано је да је саставни део решења којим је утврђена повреда конкуренције одлука о мери заштите конкуренције, односно друга управна мера, коју одређује Комисија у складу са Законом. Комисија је у поступку одређивања мере заштите конкуренције применила одредбе чл. 7, 57. и 68. Закона, Уредбу о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“ бр. 50/2010 - у даљем тексту: Уредба о критеријумима), као и методологију за утврђивање висине новчаног износа мере заштите конкуренције дефинисану Смерницама за примену Уредбе о критеријумима, а које су донете и у примени од 19.05.2011. године (објављене и доступне на званичној интернет страници Комисије www.kzk.gov.rs, у даљем тексту: Смернице).

Чланом 68. Закона је прописано да ће се учеснику на тржишту одредити мера заштите конкуренције, у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10 % од укупног годишњег прихода оствареног на територији Републике Србије, обрачунатог у складу са чланом 7. Закона, који злоупотреби доминантан положај на релевантном тржишту у смислу члана 16. Закона.

Према члану 7. став 1. Закона, годишњи приход учесника на тржишту утврђује се у висини укупног годишњег прихода пре опорезивања, за обрачунску годину која претходи години у којој је покренут поступак. Како је предметни поступак покренут 29.08.2016. године, година која је претходила покретању поступка је 2015. година.

Према подацима из Биланса успеха за 2015. годину, који је доставила странка у поступку у прилогу Изјашњења на Обавештење, укупан приход Интер Турс Плуса остварен у 2015. години на територији Републике Србије износи 17.578.000,00 РСД.

У погледу **тежине повреде** конкуренције, Комисија је, имајући у виду Смернице, наметање неправично високе цене квалификовала као веома тешку повреду. Применом методологије

дефинисане смерницама приступило се одређивању основног износа мере. Основни износ одређује се множењем полазне основе, која је у свим случајевима повреда конкуренције одређена вредношћу фактора 1, са фактором за тежину повреде, а након тога фактором за трајање повреде. С обзиром на то да је утврђено да се ради о веома тешкој повреди конкуренције за коју је у претходно поменутих смерницама утврђен распон вредности фактора од 2 до 3 Комисија је, према околностима предметне повреде, применила вредност фактора 2.

У погледу **трајања повреде**, Комисија је утврдила да је повреда конкуренције трајала од 01.04.2016. године, као датума ступања на снагу Ценовника станичних услуга на аутобуској станици у Тополи, те да наведена повреда није окончана до доношења овог решења, што је чини повредом средњег трајања, те је примењена вредност фактора 1,2.

На претходно описани начин утврђен је основни износ мере заштите конкуренције, који је резултирао вредношћу фактора од 2,4.

Поред оцене законских критеријума за изрицање мере заштите конкуренције, Комисија на основу Уредбе о критеријумима, односно Смерница за примену поменуте Уредбе, утврђује постојање евентуалних осталих критеријума за увећање, односно смањење основног износа мере заштите конкуренције.

Комисија није утврдила постајање „отежавајућих“ околности које би утицале на увећање основног износа мере заштите конкуренције.

Комисија је оценила да се ради о нехатној повреди конкуренције и да је странка у поступку у току целог трајања испитног поступка сарађивала са Комисијом, а нарочито након достављања Обавештења о утврђеним чињеницама, при чему није спорила постојање доминантног положаја нити радње злоупотребе таквог положаја.

Сагласно претходном, утврђен је коначни износ (1,32) мере заштите конкуренције, који истовремено представља 1,32% од укупног годишњег прихода странке у поступку, оствареног на територији Републике Србије у 2015. години, обрачунатог у складу са чланом 7. Закона.

Коначни износ мере заштите конкуренције, утврђен као процентуални део укупног годишњег прихода оствареног у 2015. години, представља новчани износ од 232.029,60 динара, односно износ који је странка у поступку у обавези да плати по основу мере заштите конкуренције.

На основу свега изнетог, а у складу са чл. 38. став 3, и чл. 68. став 1. одлучено је као у ставу III диспозитива решења.

На основу одредбе члана 57. став 3. Закона, којом је прописано да се наплата новчаног износа одређене управне мере врши у корист буџета Републике Србије, одлучено је као у ставу IV диспозитива овог решења.

Рок за поступање по налогу утврђеном у ставу V диспозитива, одређен је на основу члана 68. став 2. Закона и члана 4. Уредбе о критеријумима. Оцењујући финансијску снагу учесника на тржишту коме је одређена мера заштите конкуренције, према јавно доступним подацима који потврђују његову финансијску способност у моменту одређивања мере заштите конкуренције, а нарочито имајући у виду висину новчаног износа одређене мере, Комисија налази да је разуман и оправдан рок за поступање утврђен у ставу V диспозитива овог

решења, као и за достављање доказа о извршеној исплати Комисији предвиђен ставом VI диспозитива.

Сходно члану 59. став 1. Закона, а у вези са мерама које имају за циљ отклањање утврђене повреде конкуренције, односно спречавање могућности настанка исте или сличне повреде, давањем налога за предузимање одређеног понашања или забране одређеног понашања, одлучено је као у ставу VII и VIII. Мере су одређене сразмерно тежини утврђене повреде конкуренције и у непосредној вези су са радњама које су изазвале повреду.

Сходно члану 40. став 1. Закона, одлучено је као у ставу IX диспозитива решења.

Ценећи осталу расположиву документацију, наводе и доказе Комисија је оценила да исти битно не утичу на доношење другачије одлуке у овој управној ствари.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор тужбом која се подноси Управном суду, у року од 30 дана од дана пријема решења.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ САВЕТОМ

Мирјана Мишковић Вукашиновић,
члан Савета